РЦЗ ДЕЛЧЕВО

СТРАТЕГИЈА ЗА СОРАБОТКА НА ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР СО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

2024 -2028

Funded by the European Union

EU with YOU

EU for Civil Resilience

Име на проект:
„Силни организации за одржлив локален развој“

Носител на проектот:
Регионален центар за застапување - Делчево

Овој документ е изготвен со поддршка од програмата Механизам за граѓанска отпорност што се финансира од Европската Унија. Содржината е исклучива одговорност на Регионалниот центар за застапување Делчево и не мора задолжително да ги одразува ставовите на Европската Унија“

Декември 2023

Регионалниот центар за застапување како долгогодишен застапувач на потребите на граѓаните од Делчево и регионот и кој повеќе од една деценија развива предлози и проекти за подобрување на нивниот квалитет на живот, ја увиде и потребата која тие ја имаат за подобрување на соработката со локални институции кои се клучни во решавањето на нивните проблеми и предизвици. Во таа насока, очекувањата се овој четиригодишен стратешки документ, кој содржи низа препораки и детално разработен акциски план по области, да биде позитивно прифатен и да ги стави во функција сите предвидени активности за остварување на зацртаните цели.

Со почит,

Регионален центар за застапување Делчево

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ: 4

ВОВЕД И ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА ДОКУМЕНТОТ: …..3

ОПИС НА ПРОЦЕСОТ НА ПОДГОТОВКА НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИОТ СЕКТОР НА ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО ЗА ПЕРИОДОТ 2024– 2028 г. /чекори/..................................4

ЛИСТА НА КРЕАТОРИ НА ДОКУМЕНТОТ: 7

2. СТРАТЕШКИ ПРИСТАП

СОСТОЈБИ ЗАКЛУЧНО СО ДЕКЕМВРИ 2023...7

ВИЗИЈА: ....**Error! Bookmark not defined.**

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ (ПРОБЛЕМИ И ПОТРЕБИ) ПО ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ: 8

СВОТ (SWOT) анализа...9

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ПО ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ: ....**Error! Bookmark not defined.**

АКТИВНОСТИ, МЕРКИ, МОЖНИ ПРОЕКТИ: ....**Error! Bookmark not defined.**

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ПОКАЗАТЕЛИ НА УСПЕХОТ: ....**Error! Bookmark not defined.**

БУЏЕТ: ....**Error! Bookmark not defined.**

3. ПРЕПОРАКИ ЗА УСПЕШНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

4. ПЛАН ЗА АКЦИЈА

ТАБЕЛИ ПО ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ: 25

Листа на кратенки

ГС Граѓански сектор

ЕК Европска комисија

ЕЛС Единица на локалната самоуправа

ЕУ Европска Унија

ЗГ Здружение на граѓани

ИКП Избалансирана карта на показатели

ИКТ Информациско-комуникациски технологии

НВО Невладина организација

ПЕСТ Политичко-легислативна, економска, социјална и технолошка анализа

РСМ Република Северна Македонија

SWOT Анализа на јаките и слабите страни, можностите и заканите

ООН Организација на обединетите нации

ЕЕ Енергетска ефикасност

РЦЗ Регионален центар за застапување Делчево

Вовед и основа за подготовка на документот

Креирањето и одржувањето на институционалните механизми за соработка на граѓаните со државните и локалните органи и тела, особено во процесите на креирање на локалните политики, ја дава основата на партиципативната демократија. Вклучувањето на јавноста во креирањето на локалните политики подразбира и нејзино мобилизирање и создавање услови за изразување на различните мислења и интереси.

Регионалниот центар за застапување Делчево во целост ги препознава важноста и улогата на граѓанскиот сектор во развојот на демократските процеси во Општината и општо во развојот и подобрувањето на животот во заедницата.

Тргнувајќи од овие факти, Регионалниот центар за застапување одлучи да го поттикне граѓанскиот активизам во Општината, да ја унапреди соработката на граѓанските организации со општината и да придонесе кон нивен постојан развој.

Резултат на таа заложба е овој документ „Стратегија за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево 2024-2028“, кој се однесува на соработката со здруженијата и фондациите, како дел од поширокиот граѓански сектор и има за цел да обезбеди инклузивен процес и учество на граѓанскиот сектор во процесите на дефинирање на развојните активности и иницијативи во Општина Делчево, како и да создаде предуслови за креирање на ефикасни партнерства заради вклучување на ГС во реализација на проекти и активности кои се предвидени за реализација со овој документ.

Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево е подготвена на консултативен и партиципативен начин со значителна вклученост на граѓанските организации и општинската администрација во периодот октомври - декември 2023 година.

Стратегијата е изработена врз база на:

1. Резултатите од реализираната фокус- група за евалуација на реализацијата на Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево во периодот 2019 – 2023г.;
2. Документите, како што е Извештајот за тековната состојба во Општина Делчево;
3. Стратешката анализа на документите кои се достапни на веб- страницата на Општината;
4. Практичните работилници/консултации за креирање на документот.

Стратегијата е придружена со Акциски план кој содржи конкретни активности со кои ќе се придонесе кон исполнување на утврдените стратешки приоритети и цели во целата општина.

Документот е во согласност со:

- Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор (2022 – 2024);
- Акцискиот план за спроведување на Стратегијата за соработка на Владата со граѓанскиот сектор (2022 – 2024);
- Програмата за спроведување на процесот на децентрализација и развој на локалната самоуправа во Република Македонија (2011-2014);
- Програмите за развој на Источниот плански регион (три програми) за периодите 2009 – 2013, 2015 -2019 и 2021- 2026 г. и
- Други локални документи од стратешко значење за Општината;

Во документот се користат термини и изрази за граѓанскиот сектор (ГС) кои, во зависност од нивната секојдневна употреба во различни сектори од општеството, можат да доведат до различна перцепција за нив. Општо прифатена правна дефиниција за граѓански организации не постои, меѓутоа според Организацијата на обединетите нации (ООН), граѓанските организации се дефинираат како: „Непрофитни, волонтерски граѓански групи кои се организирани на локално, национално и на меѓународно ниво, со цел да отвораат прашања од јавен интерес. Целно ориентирани и создадени од луѓе со заеднички интереси, тие извршуваат различни услуги и хуманитарни функции, ги застапуваат потребите на граѓаните пред владите, ги следат политиките и спроведувањето на програмите и го поддржуваат учеството на граѓанскиот сектор на ниво на заедницата". Од своја страна, пак, Цивикус 2 го дефинира граѓанското општество како простор меѓу семејството, државата и пазарот, каде што луѓето се здружуваат за да ги остварат своите интереси. Очигледно е дека дефиницијата цели кон тоа да ги вклучи и формалните, но и неформалните здружувања и мрежи. Заради разбирливост и јасна дистинкција на изразите користени во овој документ, треба да се имаат предвид следниве појаснувања:

1. **Граѓанско општество**[1] - формални и неформални граѓански асоцијации, организации и мрежи исклучувајќи ги семејствата, бизнис-секторот, политичките партии и владиниот сектор, а се формираат со цел да ги изразат и остварат заедничките цели и интереси.
2. Организација е секое здружение, фондација, сојуз, како и секој организациски облик на странска организација, како и друга форма на здружување, регистрирани во согласност со одредбите на Законот за здруженијата и фондациите.
3. Организација со статус од јавен интерес е организација која се стекнала со статус на организација од јавен интерес во согласност со Законот за здруженијата и фондациите.
4. Граѓански сектор се организациите регистрирани во согласност со Законот за здруженијата и фондациите. Стратегијата ги користи термините граѓански организации, граѓански

[1] Извор: Обединети нации, Канцеларија за соработка со граѓанските организации, Одделение за односи со јавноста.

Цивикус, 2003. Цивикус – Светската алијанса за граѓанско учество е меѓународна граѓанска организација основана во 1993 година со седиште во Вашингтон и во Јоханесбург,чијашто мисија е да ги зајакне граѓанската акција и граѓанското општество во светот

здруженија, граѓанско општество и невладини организации кои реферираат на потесната дефиниција како синоними за здруженијата и фондациите, т.е. со еден збор, граѓанскиот сектор.

5. Засегнати страни - целни групи граѓани, организации и институции кои имаат интерес и влијание во граѓанскиот сектор.
6. Целна група на којашто примарно се однесуваат мерките од оваа Стратегија се сите субјекти формирани во согласност со Законот за здруженијата и фондациите, т.е. граѓанскиот сектор (ГС) кои дејствуваат на подрачјето на Општина Делчево.
7. Општина е единица на локалната самоуправа, заедница на жителите на одредено подрачје, утврдено со закон која преку своите органи и преку администрацијата и организираните јавни служби, овозможува вршење на надлежностите пропишани со закон.
8. Информациско-комуникациски технологии (ИКТ) - збир од технологии кои се занимаваат со обработка, чување и комуникација на информации вклучувајќи ги и сите видови компјутерски и комуникациски системи.
9. Надлежност е збир на работи од јавен интерес од локално значење кои Општината, во согласност со законот, има право да ги врши на своето подрачје и е одговорна за нивното извршување.

Опис на процесот за подготовка на Стретегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево за периодот 2024– 2028 г. /чекори/

Чекор 1. СОЗДАВАЊЕ ТИМ ЗА КРЕИРАЊЕ СТРАТЕГИЈА

Регионалниот центар за застапување од Делчево спроведе партиципативен и отворен процес што вклучуваше активности кои беа насочени кон формирање тим кој ке биде активен учесник, но и главен креатор како на Стратегијата, така и на Акцискиот план преку кој ќе се имплементира овој документ. Членови на овој тим беа околу 25 лица и во него беа вклучени советници /членови на Советот на Општината/, вработени во општинската администрација, претставници на локални и регионални граѓански здруженија и невладини организации, како и надворешниот стручен консултант.

Чекор 2. ОРГАНИЗИРАЊЕ ПАРТИЦИПАТИВНИ РАБОТИЛНИЦИ

За комплетно да се развијат Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево за периодот 2024– 2028 година, вклучително и Акцискиот план за имплементација, Регионалниот центар за застапување -Делчево организираше 4 работилници и една презентација. Првата од

работилниците – фокус- групата за евалуација беше организирана во месецот Октомври, две во ноември и една во декември 2023. Како основа за создавање на Стратегијата беа искористени повеќе постоечки и достапни за Општината документи, податоци и информации, како и резултатите од евалуацијата на претходната Стратегија за соработка на ГС и Општината Делчево којашто се реализираше на првата работилница организирана во месец октомври 2023.

Притоа беа креирани основата за првиот нацрт на документот, основата за Акцискиот план, првиот нацрт, беа презентирани и ревидирани првите нацрти на Стратегијата и Акцискиот план. Тимот за креирање на Стратегијата предводен од тимот на Регионалниот центар за застапување –Делчево, заедно со креаторите на документот и стручниот консултант, беа изразено ефективни и ефикасни и успешно ги одредија првичните верзии на визијата, обпастите на делување, приоритетите, стратешките и оперативните програмски цели, вклучително клучните активности, а делумно и рокови. Во рамки на процесот се одредија и очекуваните резултати и потенцијалните показатели на успех /индикатори. Буџетот на стратегијата, како неизоставен дел од Акцискиот план, ќе биде дополнително развиен од страна на релевантните структури на Општина Делчево кои се надлежни за финансиското планирање и подготовка на општинските опративни програми. Беше направена и СВОТ /SWOT/ анализа во однос на секоја од 4-те области на делување. Резултатите од оваа анализа се експлицитно претставени во документов и тие се земени предвид. Дел од првичните размислувања и идеи врз основа на оваа анализа беа иземени од страна на креаторите на документов.

Чекор 3. ПОДГОТОВКА НА ПРВИОТ НАЦРТ

По реализацијата на работилниците, а врз основа на резултатите од нив, стручниот консултант го разви првиот нацрт кој беше споделен со креаторите кои го разгледаа и понатаму дадоа придонес кон финализирањето, како на Стратегијата, така и на Акцискиот план за имплементација на Стратегијата.

Чекор 4. РЕВИЗИЈА И ФИНАЛИЗАЦИЈА НА НАЦРТОТ

По првичната презентација и деталното ревидирање на првиот нацрт-документ од страна на креаторите, јавноста и организациите, стручниот консултант го финализираше документот Стретегијата за соработка со граѓанскиот сектор на Општина Делчево за периодот 2024– 2028 г. заедно со Акцискиот план за имплементација, како нејзин интегриран дел. Документот е изработен во рамките на проектот „Силни организации за одржлив локален развој“ кој е финанциран од ЕУ Техничка поддршка за подобрување на овозможувачката средина за граѓанските организации во Република Северна Македонија“, програмата за непарична поддршка, Механизмот за граѓанска отпорност (МГО), од Регионалниот центар за застапување Делчево кој понатаму е одговорен за иницирање и спроведување на процес на јавна промоција како и официјално усвојување на истиот од страна на Советот на Делчево.

Листа на лица, претставници на организации и институции, креатори на документот

1. Даниела Такева, советник за односи со јавност и протокол на Општина Делчево;
2. Кире Цоневски, соработник за превенција при Општина Делчево;
3. Валери Спасевски, ГО- Еколошко друштво „Голак“ и новинар во „Делчево365“ и МИА;
4. Наташа Димитровска, информации и контакт со граѓаните при Општина Делчево;
5. Катерина Трајановска, соработник внатрешен ревизор во Општина Делчево;
6. Ванчо Новоселски, советник за образование во Општина Делчево;
7. Розета Такева, ГО „Жена“;
8. Бети Толевска, ГО „Жена“;
9. Зоран Биковски, ГО; „Жена“;
10. Христина Деолска, ГО „Пијанечки глас“;
11. Перса Стојановска, ГО „Копачка“ ;
12. Љупчо Чучуковски, ПСК „Голак“;
13. Ивана Ивановска, советник за правни работи и застапување во Општина Делчево;
14. Стефанија Стојчевска, советник за администрирање на постапките за јавни набавки при Општина Делчево;
15. Милена Багевска, Општина Делчево;
16. Родне Деолска, ГО РЦЗ Делчево;
17. Тони Стоименовки, ГО РЦЗ Делчево;
18. Сребран Ѓеоргиевски, ГО Здружение на потрошувачи
19. Влатко Мицевски , соработник за информациска технологија при Општина Делчево
20. Горан Петровски, советник за урбанизам и енергетска ефикасност при Општина Делчево
21. Сузана Петровска, советник за вработување и човечки ресурси во Општина Делчево
22. Марио Вељковиќ, надворешен стручен консултант

2. СТРАТЕШКИ ПРИСТАП

Состојби заклучно со декември 2023

А. Надворешни фактори

Со Законот за здруженија и фондации се уредуваат начинот, условите и постапката за основање, регистрација и престанок на работа на здруженијата, фондациите, сојузите, организациските облици на странските организации во Република Северна Македонија, имотот со кој располагаат, надзорот, статусните промени и статусот на организациите од јавен интерес. Советите на општините имаат обврска поблиску да ги уредат условите за распределба и користење на средствата кои ги трансферираат до организациите и да донесуваат годишни планови и програми за распределба на средствата, како и јавно да ги објават организациите кои добиле финансиски средства на општинската веб- страница. Со Законот се дефинира и статусот на јавен интерес што значи дека организациите можат да се стекнат со статус од јавен интерес доколку вршат дејности од јавен интерес, спроведуваат програми и проекти на централно и/или на локално ниво, самостојно или во соработка со органите на државната управа и органите на општините и користат финансиски средства за реализација на активностите. Првата национална Стратегија за соработка на Владата со граѓанските организации беше усвоена во јануари 2007 година, заедно со Акцискиот план во кој беа разработени специфичните мерки и активности за спроведување на целите на Стратегијата. Според оцените за спроведувањето на оваа Стратегија, едно од клучните достигнувања е „надградбата на правната рамка и неколкуте закони донесени на партиципативен начин“.

Актуелната Стратегија за соработка на Владата со граѓанскиот сектор (2022-2024) продолжува да иницира промовирање, поддршка и унапредување на партнерските односи меѓу Владата и граѓанскиот сектор. Иако Стратегијата, пред сѐ, се однесува на органите на државната управа на централно ниво, сепак, таа повикува да се поттикне добрата практика на соработка и развој на локалните граѓански организации и да се усвојат механизми за соработка, поддршка и вклучување на граѓанските организации во спроведувањето на активностите на локално ниво.

Најзначајниот регионален стратешки документ во Источниот плански регион, каде што припаѓа Општина Делчево се Програмите за развој на Источниот плански регион (три програми) за периодите 2009 – 2013г., 2015 -2019г. и 2021- 2026г. Од последната Програма може да се види дека граѓанскиот сектор е вклучен во процесот на планирање на регионалниот развој во сите тематски области. Сепак, вклученоста на граѓанскиот сектор во процесот на планирање не придонела за суштински мерки и активности каде што НВО би биле активен фактор во процесот на имплементацијата на Програмата. Исто така, во Програмата нема експлицитна мерка ниту активност со која би се стимулирало или би се подобрило граѓанското учество во носењето на регионалните и/или локалните политики и нивната имплементација.

Голем број на локални документи од стратешко значење ги поседува општината, а граѓанскиот сектор активно учествувал во нивната изработка и во планирањето на мерките и активностите, како и во нивната имплементација.

Одреден број НВО (РЦЗ Делчево, НВО КХАМ, ЗГ „Аронија“, ЗРА „Пијанечки глас“, ЗФГ „Копачка“ – с. Драмче, ЗКУД „Гоце Делчев“ – Делчево, РКЕЦ „Тернипе“ МК – Делчево, ХЗППЛПП-„Бравура кооператива“, ЗМ „Локален младински совет“- Делчево) активно учествувале во изработката на Локалниот акциски план за социјална заштита, како дел од локалната Програма за социјалните потреби на граѓаните од социјална заштита на Општина Делчево (2006), како и Локалниот еколошки акциски план. Уште поважно е дека во најголем број од планираните мерки и активности за спроведување на акциските планови, НВО се едни од главните партнери и/или носители на имплементацијата. Процесите на децентрализација и пристапување на РСМ во Европската Унија (ЕУ), исто така, придонесуваат во дефинирањето на политичко-легислативната рамка. Програмата за спроведување на процесот на децентрализација и развој на локалната самоуправа во Република Северна Македонија 2011-2014 истакнуваше дека сите предвидени активности имаат за цел да го подигнат институционалното ниво на спроведување на процесот на децентрализација и учеството на клучните фактори, вклучително и граѓанското општество. Иако станува збор за документ и за процеси кои се од суштинско знашење за државата, тие сè уште во целост не се имплементирани. Европската комисија (ЕК) редовно ги следи случувањата со граѓанското општество во РСМ и во годишните извештаи за напредокот во рамките на политичките критериуми за членство посветува поглавје за граѓанското општество.

За Делчево, како и за повеќе други општини од Источниот регион во последните години е карактеристична значителна и забележлива депопулација. Има намален природен пораст на населението, позитивно миграциско салдо и полова избалансираност.

Околу 200 граѓански организации се регистрирани на територија на општина Делчево од кои активни се дваесетина. Најзастапени се оние кои дејствуваат во областите екологија, регионален развој, меѓугранична соработка, социјална инклузија на маргинализирани групи, култура, образование, здравствени и хуманитарни дејности, спорт, земјоделство и други.

Широката распространетост и достапноста на новите медиуми (Фејсбук, Твитер, Фликер, Јутјуб) е лесен, економичен и ефикасен начин за комуникација со граѓаните, за пренесување пораки, документи, фотографии и видеоматеријали, организирање он-лајн разговори, вебинари, форуми и сл. Стратешката анализа покажа дека од надворешните фактори најголемо влијание врз соработката на локалната самоуправа со граѓанскиот сектор имаат политичко-легислативните и

економските фактори, како и воспоставената деловна практика на општинската администрација, како најважен внатрешен фактор.

Б. Внатрешни фактори

Во организациската структура на Општината не постои посебен сектор ниту одделение за соработка со граѓанскиот сектор. Сепак, соработката е институционализирана во рамките на Секторот за правни, административни и општи работи како и Одделението за локален економски развој кои се вклучени во активностите за соработка и поддршка на ГС. Редовно се усвојуваат годишни програми за поддршка на граѓанскиот сектор и се одржуваат средби со претставниците на граѓанскиот сектор. Главната цел на програмите е мотивација на невладините организации да работат во интерес на заедницата и да бидат партнер на Општината во креирањето на нејзините развојни политики.

Финансиските средства за поддршка на проектите на здруженијата се планирани со Програмата за Локален економски развој, во износ на 1.500.000 мкд на годишно ниво. Притоа се финансираат здруженијата и фондациите од областа на ЛЕР, културата, образованието, здравствената заштита, заштитата и унапредувањето на животната средина, младите и младинските политики. Исто така, се финансираат и активности од областа и други настани поврзани со спорт, земјоделие, туризам и др. Распределбата на финансиските средства од Буџетот на Општината за поддршка на ГС се врши преку објавување јавен повик за поднесување проекти, во кој се дефинираат областите од интерес, условите и потребните документи за докажување на капацитетот на организациите.

Општина Делчево има изработено стандардизирани формулари со кои граѓанските организации аплицираат за добивање финансиска поддршка за реализација на проекти и програми и тие се јавно достапни на веб-страницата на Општината. Следењето на реализацијата на доделените финансиски средства се врши преку поднесување годишни извештаи кои содржат наративен и финансиски дел, но не постои посебен систем за мониторинг на имплементацијата и евалуација на постигнатите резултати од проектите кои биле финансиски поддржани.

Иако општината остварува високо ниво на соработка со ГС, сепак не постојат официјални процедури за соработка, ниту пак локални политики за стимулирање на вклученоста на ГС во носењето на локалните политики. На ад-хок основа, Општината редовно соработува со здруженијата во изработката на заедничките проектни апликации и/или реализацијата на проектите финансирани од странски донатори и логистички го поддржува ГС во градењето на капацитетите за изработка на проектни апликациии преку организирање обуки. Најчестите начини за комуникација на општинската администрација со граѓанскиот сектор се јавните трибини, е-маил, телефонските разговори, директните секојдневни контакти, наменските средби со организациите активни во конкретна област, но најчесто се практикува објавување на информациите на веб-страницата на Општината која редовно и навремено се ажурира со информации за активностите на Општината, меѓу кои и оние во интерес на ГС.

Седниците на Советот се јавни и отворени за сите заинтересирани, а службените гласила во целост се објавуваат на веб- страницата и детално ги вклучуваат сите материјали и документи од седниците. Информациите за одржување на седниците на Советот се објавуваат на локалните медиуми и на веб-страницата, каде што се објавува и дневниот ред за секоја седница. Сепак,

Општината сè уште го нема институционализирано присуството на граѓанските здруженија на седниците на Советот.

Визија

“Граѓанскиот сектор и локалните јавни институции во општина Делчево заеднички планираат и имплементираат локални јавни политики, програми и проекти во насока на континуиран и одржлив развој и подобар живот на граѓаните“

Стратешки приоритети по области на делување

ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

1. Создавање услови за вработување и кариерен развој на младите;
2. Создавање на повеќе можности за правилно исполнување на слободното време кај младите;
3. Намалување на стапката на болести на зависност на младите лица;
4. Намалување на миграцијата на младите, како на ниво на Република Северна Македонија, така и надвор од државата;

УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

1. Да се постави лице за комуникација со ГО;
2. Да се зголеми буџетот наменет за ГО;
3. Зголемување на бројот на жени кои учествуваат во работата на месните и урбаните заедници;

Услуги

1. Решавање на проблемот со просторните услови на дел од ГО;
2. Формирање тела за брза реакција и доброволно противпожарно друштво;
3. Лиценцирање на ГО за испорака на одредени услуги;
4. Јакнење на капацитетите на дел од ГО за ефективно и ефикасно вклучување во давањето услуги на граѓаните;

ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКАТА ЕФИКАСНОСТ И НАМАЛУВАЊЕ НА ШТЕТНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

1. Да се подобри ененертската ефикасност во јавниот и резиденцијалниот сектор;
2. Да се зголеми степенот на искористување на енергијата од обновливи извори во однос на енергијата добиена од необновливите извори;
3. Да се намали емисијата на ЦО2 на локално ниво и со тоа да се намалат штетните влијанија на климатските промени;

СВОТ (SWOT)- анализа

СВОТ / SWOT- анализата е алатка што се користи во процеси за стратешко планирање заради донесување правилни одлуки. Целта на СВОТ / SWOT- анализата е да се идентификуваат постојните ВНАТРЕШНИ силни страни и слабости на Општина Делчево во однос на сите 4 претходно претставени предметни области, како и да се создаде јасна визија за НАДВОРЕШНИТЕ можности и закани карактеристични за ситуацијата. За време на реализацијата на работилниците во месеците ноември и декември 2023, работната група за креирање на документот направи СВОТ- анализа за сите 4 области. Резултатите од оваа анализа се поместени и претставени подолу во оваа секција од документот.

Според направената анализа може да се констатира дека постојат реални можности и соодветни локални капацитети за имплементација на најголемиот дел, односно скоро целосна имплементација на документот во предвидениот рок во сите 4 области.

ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

СИЛИ	СЛАБОСТИ
- Постои стручен кадар во општината; - Постојат институции кои имаат искуство за работа со млади; - Постои соодветна законска регулатива; - Постојат активни младински организации - целна група млади	- Недоволна меѓуинституционална соработка; - Недоволна промоција на можности; - Нема младински совет кој функционира - Нема заинтересираност кај дел од младите - Недостик на мотивација - Нема можности за млади - Недоволна вклученост од страна на институциите
МОЖНОСТИ	**ЗАКАНИ**

- Постојат иницијативи и државна поддршка за младински програми; - Постојат можности за меѓународна поддршка на активности насочени кон младата популација; - Постојат државни фондови за едукација и инклузија на млади;	- Неповолна социоекономска состојба во државата; - Значителен број на сиромашни семејства; - Низок степен на култура и заинтересираност кај голем дел од младите; - Миграција.

УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

СИЛИ	СЛАБОСТИ
- Постои стручен кадар во општината; - Постојат неколку силни ГО; - Обучена администрација за изработка на проекти; - Изградени механизми за соработка со ГО и доверба; - Поддршка од Советот; - Поддршка од училиштата; - Постои интерес за афирмација на родовата еднаквост;	- Недоволна меѓуинституционална соработка; - Недоволна промоција на можности; - Нема официјално лице за комуникација со ГО - Недоволни средства за ГО од Буџетот - Неажурност и незаинересираност на дел од ГО - Незаинтересираност на дел од младите за учество во креирање локални политики
МОЖНОСТИ	**ЗАКАНИ**
- Постојат иницијативи и државна поддршка преку Агенцијата за млади и спорт; - Постојат можности за меѓународна поддршка; - Постојат и други државни фондови; - Вклучување на бизнис- секторот; - ИПА – програми; - ЕУ – фондови;	- Неповолна социоекономска состојба во државата; - Здравствени кризи; - Енергетска криза; - Заминување на младите; - Намалување на ЕУ – фондовите;

Услуги

СИЛИ	СЛАБОСТИ
- Постои стручен кадар; - Постојат институции (Центар за	- Недоволна меѓуинституционална соработка;

социјална работа); - Постојат неколку силни ГО; - Обучена администрација за изработка на проекти; - Изградени механизми за соработка со ГО и доверба; - Постојат просторни услови; - Постојат стратешки документи; - Совет за социјална заштита; - Добра комуникација со граѓаните и НВО;	- Недоволна промоција на можности; - Нема официјално лице за комуникација со ГО; - Недоволни средства за ГО од Буџетот; - Неажурност и незаинтересираност на дел од ГО.
МОЖНОСТИ	**ЗАКАНИ**
- Постојат можности за меѓународна поддршка; - Постојат и други државни фондови; - Вклучување на бизнис- секторот; - ИПА – програми; - ЕУ – фондови;	- Неповолна социоекономска состојба во државата; - Здравствени кризи; - Енергетска криза; - Заминување на младите; - Намалување на ЕУ – фондовите;

ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКАТА ЕФИКАСНОСТ И НАМАЛУВАЊЕ НА ШТЕТНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

СИЛИ	СЛАБОСТИ
- Постои стручен кадар; - Постојат институции (јавни претпријатија); - Постои соодветна локална законска регулатива; - Постојат обновливи извори на енергија (Голем број на сончеви денови, енергија од ветерот, биомаса); - Општината веќе работи на подобрување на енергетската ефикасност на јавните објекти;	-Недоволна меѓуинституционална соработка; -Недоволна промоција на можности; -Неурбанизирани населби / населби без урбана опрема; -Нерегулиран имотно- правен статус на голем број семејства од ромската заедница; -Значителен број на субстандардни живеалишта.
МОЖНОСТИ	**ЗАКАНИ**
- Постојат иницијативи и државна поддршка за подобрување на енергетската ефикасност; - Постојат можности за меѓународна поддршка за подобрување на енергетската ефикасност; - Постојат државни фондови за делување против влијанија на климатските промени; - Вклучување на бизнис- секторот; - ИПА – програми;	- Неповолна социоекономска состојба во државата; - Нејасна законска регулатива; - Природни непогоди; - Слаба финансиска моќ за искористување на можностите; - Неповолни метеоролошки елементи и појави, мразеви, град итн.

- ЕУ – енергетски фондови / Зелена агенда	

Цели на програмата по области на делување

ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1: **Задржување на младите**

Програмска цел 1.1. Создавање услови за добро платени работни места

Стратешка цел 2: **Подобрување на социјалниот живот на младите**

Програмска цел 2.1. Креирање стимулативни мерки за НВО и бизнис- секторот за вклучување на младите во општествените случувања

Програмска цел 2.2. Делегирање на надлежности на младинските организации за решавање прашања поврани со младите

Стратешка цел 3: **Зголемување на свеста кај младите за опасностите од зависностите преку едукација и кампања**

Програмска цел 3.1. Организирање јавни кампањи за штетноста и штетното влијание на зависностите кај младите

Програмска цел 3.2. Организирање едукативни работилници во образовните институции

УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

Стратешка цел 4: **Зголемување на буџетските средства за поддршка на проекти и програми за ГО и обезбедување посебен фонд за поддршка на проекти**

Програмска цел 4.1. Обезбедување транспарентен процес за распределба на средства од Буџетот на Општина Делчево

Програмска цел 4.2. Обезбедување посебен фонд за поддршка на ЕУ- проекти и други донатори

Стратешка цел 5: **Вклучување на ГО при носење локални политики / програми / стратегии**

<u>Програмска цел 5.1.</u> Организирање буџетски и друг вид форуми и истражување на јавното мислење за одредени области преку анкетни прашалници

<u>Програмска цел 5.2.</u> Обезбедување просторни услови за работа на дел од ГО и ЛМС

<u>Програмска цел 5.3.</u> Вклучување најмалку една жена во работата на месните и урбаните Заедници

Стратешка цел 6: **Унапредување на интерниот систем за соработка со ГО**

<u>Програмска цел 6.1.</u> Воспоставување општински регистер на ГО

<u>Програмска цел 6.2.</u> Системско и континуирано јакнење на капацитетите на администрацијата на ЕЛС Делчево и ГО

Услуги

Стратешка цел 7: **Обезбедување постојани и квалитетни услуги на граѓаните**

<u>Програмска цел 7.1.</u> Создавање услови за развој на услуги за маргинализирани граѓани

<u>Програмска цел 7.2.</u> Креирање стимулативни мерки за НВОи кои ќе се лиценцираат како провајдери за давање услуги

<u>Програмска цел 7.3.</u> Намалување на процентот на млади-потенцијални зависници на девијантно однесување

Подобрување на енергетската ефикасност и намалување на штетните влијанија од климатски промени

Стратешка цел 8: **Субвенционирање за набавка на уреди и соодветна опрема за енергетска ефикасност**

<u>Програмска цел 8.1.</u> Промоција и објаснувања од експерти од областа на енергетската ефикасност преку одржување на трибини, работилници, изработка на флаери и друг вид пропаганден материјал

<u>Програмска цел 8.2.</u> Креирање програми и апликации за перманентно мотивирање за набавка на енергетско-ефикасни уреди

Стратешка цел 9: **Создавање на практика за осигурување на имотите од соодветни штети**

Програмска цел 9.1. Едукација на заинтересирани земјоделци и други лица преку одржување работилници и состаноци

Стратешка цел 10: **Намалување на интензитетот на загадување**

Програмска цел 10.1. Изработка на програма за искористување на обновливите извори на енергија во регионот Пијанец-Малеш

Активности, Мерки, Можни проекти

ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

1. Промоција на Законот за волонтерство.
2. Подготовка на програма за професионална практика на средношколците и студентите.
3. Промоција на мерките за самовработување.
4. Кампања за привлекување инвеститори.
5. Тековна промоција на работа од далечина.
6. Решавање на проблемот со просторните услови на дел од ГО и ЛМС.
7. Зголемување на буџетот за ГО со посебен акцент на прокти за млади.
8. Субвенции и други стимулативни мерки за вработување млади.
9. Поддршка на стартапи на млади лица.
10. Унапредување на работата на кариерниот центар при СОУ „М.М.Брицо“.
11. Селекција и лиценцирање на НВО.
12. Обука на лиценцираните НВО.
13. Поддршка со најмалку еден проект на годишно ниво на селектираните НВО.
14. Креирање годишна програма со три модули наменета за јавна кампања.
15. Подготовка на промотивни видеа и брошури.
16. Работилници за болести од зависност и нивни последици со медицински лица и експерти од областа на социјалната инклузија и социјалната заштита.

УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

17. Измена и дополнување на Правилникот за распределба на средствата за ГО и спортски здруженија.
18. Обезбедување средства од Буџетот за распределба на ГО и спортски здруженија.
19. Распишување јавен повик.
20. Одлука за распределба на средства и потпишување договори.
21. Реализација на проектите/програмите.
22. Извештај за реализација на проектите/програмите.
23. Обезбедување средства во Буџетот за поддршка на ГО за реализација на ЕУ-проекти и др. донатори.
24. Објавување јавен повик до ГО, месни и урбани заедници, институции и физички лица за учество на буџетски и други форуми.
25. Одржување на форумите.

26. Објавување е- анкетни прашалници за истражување на јавното мислење и собирање предлози на граѓаните.
27. Истражување за нерешени просторни прашања на ГО.
28. Обезбедување простор за ГО кои имаат потреба.
29. Организирање средби со жени за информирање за значењето на нивното учество и ангажман во месните и урбаните заедници.
30. Формирање нови раководства на месни и урбани заедници, каде членува најмалку по една жена.
31. Организирање средби со жени за информирање за значењето на нивното учество и ангажман во месните и урбаните заедници.
32. Формирање нови раководства на месни и урбани заедници, каде членува најмалку по една жена.
33. Креирање програма за јакнење на капацитетите на админастрацијата на О. Делчево и ГО.
34. Имплементација на најмалку 2 обуки за јакнење на компетенциите на адмистрацијата.

Услуги

35. Обезбедување простор за НВО за работа со маргинализирани граѓани.
36. Промовирање на услугите кон маргинализираните групи.
37. Креирање протокол и упатства со развиени критриуми за распишување повик за финансиска поддршка за лиценцирање на НВОи.
38. Финансиска поддршка при лиценцирање на НВОи.
39. Обезбедување услуги за нега на стари и изнемоштени лица.
40. Обезбедување услуги за нега во домот на лица со попреченост, алцхајмер и др.
41. Распишување повик за финансирање лиценцирани НВОи.
42. Обезбедување менторска поддршка за НВОи за давање лиценцирани услуги.
43. Селекција на заинтересираните НВОи.
44. Обезбедување просторни услови за функционирање младинско советувалиште.
45. Промоција на младинско советувалиште.
46. Обезбедување финансиска поддршка при вработување стручно лице во советувалиштето од страна на ЛС.
47. Функционално советувалиште за млади потенцијални зависници.
48. Доставување барање за список за регистрирани ГО и спортски здруженија до Централен Регистер на РСМ.
49. Спроведување анкета до ГО за нивно активно работење и развивање проекти од областа за која се регистрирани.
50. Воспоставување општински регистар на ГО.
51. Креирање програма за јакнење на капацитетите на админастрацијата на О. Делчево и ГО.
52. Имплементација на најмалку 2 обуки за јакнење на компетенциите на администрацијата.

Подобрување на енергетската ефикасност и намалување на штетните влијанија од климатските промени

53. Проект „Енергетска ефикасност во Вашиот дом“.
54. Ангажирање лиценцирани експерти од областа.
55. Програма за набавка на енергетско-ефикасни уреди.

56. Проект „Осигурајте го својот имот од несакани надворешни влијанија“.
57. Ангажирање осигурителна компанија да изврши презентација на услугите кои ги нуди.
58. Изработка на флаери за осигурување на имотот и нивна дистрибуција до месните и урбаните заедници.
59. Изработка на Студија за регионот Пијанец-Малеш за можноста за искористување на обновливите извори на енергија.

Очекувани резултати и показатели на успехот

ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

- Испромовирани можностите кај младите и бизнис- секторот.
- Подготвена програма за професионална практика за млади.
- Подготвен план за начинот и видот на промоција.
- Спроведена кампања.
- Спроведени најмалку 3 работилници за 45 млади.
- Обезбедени простории за НВО од страна на Општината и бизнис- секторот.
- Зголемен буџет за НВО.
- Стимулирани и вработени млади.
- Изработен правилник и обезбеден фонд за стартапи.
- Зајакнат капацитет и формирана структура на кариерниот центар.
- Искреирана програма на кариерниот центар.
- Подготвено промотивно видео.
- Зајакнат капацитет на младите за штетното влијание од зависност и нивните последици.

УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

- Утврдени и надополнети критериуми со цел транспарентен процес и предвидени услови и критериуми за обезбедување посебен фонд за кофинансирање на стратешки ЕУ-проекти и посебен фонд за доделување аванси при реализација на ЕУ и друг вид проекти.
- Обезбедените средства ќе помогнат за реализација на проекти и програми на ГО и спортските здруженија.
- Транспарентност на процесот и можност за учество на повикот на сите ГО и спортски здруженија.
- Правична распределба на средства.
- Реализирани проекти /програми и видливост на партнерството на Општината со ГО и спортски здруженија.
- Успешно реализирани проекти/програмите и наменски потрошени средства согласно со договорите.

- Партнерство на Општина Делчево со ГО за реализација на стратешки проекти и обезбедена поддршка за сопствено учество во висина од 10-20%.
- Спроведен транспарентен процес.
- Активно учество на граѓаните во изработка на локални политики/програми и стратегии.
- Активно учество на граѓаните во истражувањето со кое добиваме податоци за мислењето/приоритетите на граѓаните за одредена цел/област и актуелизирање на двонасочната комуникација како значајна алатка на Општината при донесување локални програми/проекти/стратегии.
- Добиена реална слика за фактичката состојба со просторните услови на дел до ГО и ЛМС, ќе се спроведе истражување (анкета) и ќе се направи анализа на состојбата.
- Обезбедени просторни услови за ГО кои имаат потреба, со што директно се влијае на нивното функционирање и зголемено учество во креирање на локалните политики.
- Зголемен интерес на жените за нивно учество во работата на месните и урбаните заедници, посебно важно за собирање приоритети на жените и поттикнување на жените за активно учество во носењето локални пролитики/програми /стратегии.
- Вклучени жени во работата на месните и урбаните заедници.
- Добиен список на регистрирани ГО и спортски здруженија и тоа:
  1.Список на активни здруженија,
  2.Список на регистрирани – неактивни здруженија
- Донесен документ на активни ГО кои би можеле да бидат лиценцирани.
- Изготвена програма за јакнење на капацитетите на администрацијата на О. Делчево и ГО.
- Обучена администрација на О. Делчево за одредени области од интерес (соработка со ГО, родова еднаквост, подобрен квалитетот на услугите на граѓаните и сл.).

Услуги

- Обезбеден простор за НВО за работа со маргинализирани граѓани.
- Промовирани услугите кон маргинализираните групи.
- Креиран протокол и упатства со развиени критриуми за распишување повик за финансиска поддршка за лиценцирање на НВОи.
- Обезбедена финансиска поддршка при лиценцирање на НВОи.
- Обезбедени услуги на нега на стари и изнемоштени лица.
- Обезбедени услуги за нега во домот на лица со попреченост, алцхајмер и др.
- Распишани повици.
- Обезбедена менторска поддршка.
- Селектирани НВОи.
- Доделен простор за младинско советувалиште.
- Промовирано советувалште преку социјални медиуми, регионални телевизии, портал „Делчево365“, веб- страница на Општината.
- Распишан повик за стручно лице.
- Избрано стручно лице за работа во советувалиштето.
- Намален процент на млади зависници на девијантно однесување.

ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКАТА ЕФИКАСНОСТ И НАМАЛУВАЊЕ НА ШТЕТНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

- Изработена програма за набавка на енергетско-ефикасни уреди.
- Поддржани дел од граѓаните при набавка на енергетско- ефикасни уреди и опрема.
- Доближена проблематиката за ЕЕ до корисниците.
- Доближување на проблематиката за осигурување на имотите до корисниците.
- Мотивирани луѓе за осигурување на имотите.
- Зголемен број на осигурани имоти.
- Изработена студија за регионот Пијанец-Малеш за можноста за искористување на обновливите извори на енергија.

Буџет

За спроведување на оваа Програма, вкупната потребна сума е 25.100.000 денари.
За спроведување на активностите на оваа Програма за 2024 година изнесува 4.197.500 денари, за 2025 година е 3.927.500 денари, за 2026 година е 4.997.500 денари, за 2027 година изнесува 4.977.500 денари и за 2028 година изнесува 5.000.000 денари.
Дел од овие средства ќе бидат обезбедени од Владата на Р.С.Македонија, дел преку финансиска поддршка од Општина Делчево, а дел од други извори преку спонзорства и донации.
Буџетот на Програмата претставува отворена финансиска конструкција.
Пресметката на буџетот е направена во денари.

ТАБЕЛАРЕН ПРЕГЛЕД НА БУЏЕТОТ

Вкупно трошоци по години на имплементација	ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ				*ВКУПНО*
	ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО	УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ	УСЛУГИ	Подобрување на енергетската ефикасност и намалување на штетните влијанија од климатските промени	
2024	**1.192.000**	**2.110.000**	**2.754.000**	**472.000**	**6.528.000**
2025	**2.142.000**	**2.340.000**	**2.654.000**	**300.000**	**7.436.000**
2026	**1.158.600**	**2.140.000**	**1.654.000**	**40.000**	**4.992.600**
2027	**1.098.600**	**2.140.000**	**1.654.000**	**40.000**	**4.932.600**

2028	**1.098.600**	**2.140.000**	**1.654.000**	**40.000**	**4.932.600**
ВКУПНО	**6.689.800**	**10.870.000**	**10.370.000**	**892.000**	**28.821.800**

3. ПРЕПОРАКИ ЗА УСПЕШНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Спроведувањето на Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево 2024-2028г. претставува рамка за делување за период од 5 години. Динамиката на спроведувањето на документот ќе биде во согласност со годишните програми на Општината.

Стратегијата претставува базичен документ чија имплеметација ќе трае подолг временски период и согласно промените на состојбите, таа на оперативно ниво може да се приспособува во зависност од потребите на заедницата.

Постигнувањето на целите од Стратегијата, претпоставува широка вклученост на заедницата и учество на јавноста во креирањето политики на локално ниво. Соработката и координацијата на Локалната самоуправа со сите заинтересирани страни, како и граѓаните, е од суштинска важност за афирмацијата, како и за воспоставување дијалог и соработка, а со тоа и постигнување локален економски и социјален развој во практика.

За ефективна и ефикасна имплементација на Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево 2024-2028г. се предлагаат следниве чекори:

1. Усвојување на Стратегијата од страна на Советот на Општината.
2. Усвојување на Планот за акција со претходно пополнување на колоната БУЏЕТ од страна на надлежните општински служби за планирање финансии и Одделението за стратешко планирање, креирање политики и следење на ЛЕР.
3. Советот на општина Делчево да назначи Оперативен координатор за реализација на Стратегијата за Соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028г.
4. Обезбедување на финансиски средства за имплементација на стратегијата преку подготовка на Годишни оперативни планови за имплементација Стратегијата за Соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028г. (буџетски извори) и проекти (за обебедување на финснсии од домашни и меѓународни донатори).
5. Мониторинг на имплементацијата на мерките согласно планираната динамика предвидена со Плановите за акција за имплементација на Стратегијата за Соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028г. преку воспоставување на систем за

мониторинг на имплементацијата на Стратегијата на ниво на Координативно тело од 3 члена (1 член од општинската администрација, 1 член на советот на општината и 1 претставник ГС).

6. Евалуација на имплементацијата Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028г.

Координација

Обврската за координација на имплементацијата на Стратегијата што подразбира подготовка на иницијативи, годишни оперативни планови, проекти, извештаи, коментари, мислења, препораки и други потребни документи ќе ја преземе оперативниот координатор за реализација на Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево 2024-2028г.

Стратешко управување

Координативно тело составено од 3 члена (1 член од општинската администрација, 1 член на Советот на Општината и 1 претставник на ГС) заедно со оперативниот координатор за реализација на Стратегијата за соработка на граѓанскиот сектор со Општина Делчево 2024-2028г. ќе:

1. Иницира подговка на релевантни годишни оперативни планови (ГОП) /интегрирани и сепаратни/;
2. Иницира подговка на проекти;
3. Иницира и лобира за обезбедување средства од локални, национални и меѓународни извори и донатори;
4. Формира и ќе ја координира работата на тематски оперативни групи/кои можат да се формираат по потреба/;
5. Иницира и координира процеси за подготовка на други оперативни програми и проекти;
6. Иницира и координира процеси за ревизија на Стратегијата за Соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028

Стратешка контрола

Координативно тело составено од 3 члена (1 член од општинската администрација, 1 член на Советот на Општината и 1 претставник на ромските ГС) заедно со оперативниот координатор за реализација на Стратегијата за Соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028, согласно предлозите во овој документ, ќе дизајнираат и имплементираат процеси за стратешка контрола на имплементацијата на Стратегијата за Соработка на граѓанскиот сектор со општина Делчево 2024-2028г. што вклучува:

1. Мониторинг и евалуација на програми, акциски планови и проекти;
2. Подготвка на релевантни извештаи /периодични, финални, годишни/;

4. ПЛАН ЗА АКЦИЈА

ОБЛАСТ НА ДЕЛУВАЊЕ: ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИВОТОТ НА МЛАДИТЕ ВО ОПШТИНА ДЕЛЧЕВО

***Стратешка цел 1:* Задржување на младите**

Проект / Активности	Очекувани резултати	Индикатори	Рок	Можен имплементатор	Буџет		
					Сума	Можен извор	Коментар
Програмска цел 1.1. Создавање услови за добро платени работни места							
Промоција на Законот за волонтерство	Испромовирани можности кај младите и бизнис-секторот	Мотивирани најмалку 20 волонтери	јули 2024	ЕЛС, НВО, Бизнис- сектор	30.000	Странски донатор	/
Подготовка на програма за професионална практика на средношколците и студентите	Подготвена програма за професионална практика за млади	Прифатен документ од страна на Општината	декември 2024	ЕЛС, подрачни основни и средно училиште	60.000	Општина Делчево, МОН	/
Промоција на мерките за самовработување	Подготвен план за начинот и видот на промоција	Прифатен план и доставен до заинтересираните страни	континуирано	ЕЛС, АВРМ	30.000	Општина Делчево, АВРМ	/
Кампања за привлекување инвеститори	Спроведена кампања	Информирани најмалку до 800 млади	континуирано	ЕЛС, НВО, Бизнис- сектор	30.000	Странски донатор	/
Промоција на работа од далечина	Спроведени најмалку 3 работилници за 45 млади	Едуцирани најмалку 45 млади за работа од далечина	декември 2024	ЕЛС, НВО, Бизнис -сектор	30.000	Странски донатор	/

Стратешка цел 2: **Подобрување на социјалниот живот на младите**

Проект / Активности	**Очекувани резултати**	**Индикатори**	**Рок**	**Можен имплементатор**	**Буџет**		
					Сума	**Можен извор**	**Коментар**
Програмска цел 2.1. Креирање стимулативни мерки за НВО и бизнис- секторот за вклучување на младите во општествените случувања							
Решавање на проблемот со просторните услови на дел од ГО и ЛМС.	Обезбедени простории од страна на општината и бизнис- секторот	Обезбеден простор за најмалку 3 граѓански организации	септември 2024	ЕЛС, Бизнис- сектор	600.000	ЕЛС	/
Зголемување на буџетот за ГО со посебен акцент на млади	Зголемен буџет за НВО	Зголемен буџет за најмалку 60%	декември 2025	ЕЛС	1.500.000	ЕЛС	Буџет з 4 години наменет за младински совет и младински организции
Субвенции и други стимулативни мерки за вработување млади	Стимулирани и вработени млади	Стимулирани најмалку 20 млади	континуирано	ЕЛС, АВРМ	1.500.000	ЕЛС, АВРМ	/
Поддршка на стартапи на млади лица	Изработен правилник и обезбеден фонд за стартапи	Прифатени правилници и обезбеден фонд	декември 2025	ЕЛС, Бизнис- сектор,НВО	30.000	Странски донатори, ФИТР	/
Унапредување на работата на кариерниот центар при СОУ „М.М.Брицо“	Зајакнати капацитети и формирана структура на кариерниот центар	Најмалку 150 млади вклучени во работата на кариерниот центар користејќи ги неговите услуги	континуирано	СОУ „ММ БРИЦО“	400.000	МОН	/
Програмска цел 2.2: Делегирање надлежности на младинските организации за решавање прашања поврани со младите							
Селекција и лиценцирање на НВО	Утврдени критериуми за селекција и постапки за лиценцирање	Листа со критериуми и формулар за лиценцирање	крајот на 2024	ЕЛС	60.000	ЕЛС	/
Обука на лиценцираните НВО	Обучени претставници на лиценцираните НВО	Обучени 40 претставници на лиценцирани НВО	2025	Надворешна фондација	30.000	Фондација	/
Поддршка со	Спроведен	Извештај од	2024-2028	ЕЛС	100.000	ЕЛС,	/

најмалку еден проект на годишно ниво на селектираните НВО	минимум еден проект од селектираните НВО	реализиран проект				странски донатор	

Стратешка цел 3: **Зголемување на свеста кај младите за опасностите од зависностите преку едукација и кампања**							
Проект / Активности	**Очекувани резултати**	**Индикатори**	**Рок**	**Можен имплементатор**	**Буџет**		
					Сума	**Можен извор**	**Коментар**
Програмска цел 3.1. Организирање јавни кампањи за штетноста и штетното влијание на зависностите кај младите							
Креирање годишна програма со три модули наменета за јавна кампања	Креирана програма	Прифатена и официјализирана програма	декември 2025	НВО	50.000	Странски донатор, ЕЛС	/
Подготовка на промотивни видеа и брошури	Подготврно промотивно видео	Емитувано најмалку од два електронски медиуми и гледано од најмалку 1 000 заинтересирани лица	декемвр 2025	НВО	120.000	Странски донатор, ЕЛС	/
Програмска цел 3.2: Организирање едукативни работилници во образовните институции							
Работилници за болести од зависност и нивни последици со медицински лица и експерти од областа на социјалата	Зајакнат капацитет на младите за штетното влијание од зависност и нивните последици	Одржани најмалку 3 работилници и опфатено најмалку 100 млади	континуирано	НВО	60.000	Странски донатор	/

ОБЛАСТ НА ДЕЛУВАЊЕ: УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ЛОКАЛНИОТ РАЗВОЈ

Стратешка цел 4: **Зголемување на буџетските средства за поддршка на проекти и програми за ГО и обезбедување посебен фонд за поддршка на проекти**

Проект / Активности	Очекувани резултати	Индикатори	Рок	Можен имплементатор	Буџет		
					Сума	Можен извор	Коментар
Програмска цел 4.1. обезбедување транспарентен процес за распределба на средства од Буџетот на Општина Делчево							
Измена и дополнување на Правилникот за распределба на средствата за ГО и спортски здруженија	Утврдени и надополнети критериуми со цел транспарентен процес и предвидени услови и критериуми за обезбедување посебен фонд за кофинансирање на стратешки ЕУ-проекти и посебен фонд за доделување аванси при реализација на ЕУ и друг вид проекти	Изработен документ	До првата половина на 2024 г.	Општина Делчево	/	Општина Делчево	/
Обезбедување средства од Буџетот за распределба на ГО и спортски здруженија	Обезбедените средства ќе помогнат за реализација на проекти и програми на ГО и спортските здруженија	Висина на обезбедените средства	Секоја година на крајот на декември при донесување на Буџетот	Општина Делчево	1.400.000	Општина Делчево	/
Распишување јавен повик	Транспарентност на процесот и можност за учество на повикот сите ГО и спортски здруженија	-Објавен јавен повик на веб и на медиуми -Број на апликации по јавниот повик	До март тековната година	Општина Делчево	/	/	/

Одлука за распределба на средства и потпишување договори	Правична распределба на средства	-Број на склучени договори -број и вид на поддржани проекти	До април тековната година	Општина Делчево/Комисија за распределба на средства по повик и градоначалник и здруженијата/	/	Општина Делчево	/
Реализација на проектите/програмите	Реализирани проекти /програми и видливост на партнерството на Општината со ГО и спортски здруженија	Број на реализирани проекти -висина на исплатени средства од Буџетот на Општината	Од април до декември тековната година	ГО и спортски здруженија Општина Делчево	/	Општина Делчево ГО и спортски здруженија	Е содржано во останатите ставки
Извештај за реализација на проектите/програмите	Успешно реализирани проекти/програмите и наменски потрошени средства согласно со договорите	Број на поднесени извештаи	декември тековната година	ГО и спортски здруженија Општина Делчево	/	Општина Делчево и ГО и спортски здруженија	/
Програмска цел 4.2: обезбедување посебен фонд за поддршка на ЕУ- проекти и други донатори							
Обезбедување средства во Буџетот за поддршка на ГО за реализација на ЕУ-проекти и др. донатори	Партнерство на Општина Делчево со ГО за реализација на стратешки проекти и обезбедена поддршка од 10-20%	Број на поддржани проекти	2024-2028	ГО Општина Делчево	10-20% од вредноста на обезбедените средства од донаторот 2.000.000	ГО Општина Делчево	Буџет за 4 години

Стратешка цел 5: **Вклучување на ГО при носење локални политики/програми/стратегии**

Проект / Активности	Очекувани резултати	Индикатори	Рок	Можен имплементатор	Буџет		
					Сума	Можен извор	Коментар
Програмска цел 5.1. Организирање буџетски и друг вид форуми и истражување на јавното мислење за одредени области преку анкетни прашалници							
Објавување јавен повик до ГО, месни и урбани заедници, институции и физички лица за учество на буџетски и други форуми	Транспарентен процес	Бр на објави на јавниот повик на веб-страницата на Општина Бр. На објави на јавен повик на медиуми	Тековна година	Општина Делчево ГО	/	/	/
Одржување буџетски форуми	Активно учество на граѓаните во изработка на локални политики/програми и стратегии	Бр. на учесници на форумите (м/ж)	Тековна година	Општина Делчево	100.000 ден	Општина Делчево	/
Објавување е- анкетни прашалници за истражување на јавното мислење и собирање предлози од граѓаните	Активно учество на граѓаните во истражувањето со кое добиваме податоци за мислењето/приоритетите на граѓаните за одредена цел/област и актуелизирање на двонасочната комуникација, како значајна алатка на Општината при донесување локални програми/проекти/стратегии	Бр. на објавени е-анкети -бр. на области опфатени со анкетните прашалници -бр. на анкетирани граѓани (М/Ж) -бр, на предлози и коментари од граѓаните	Тековна година	Општина Делчево ГО	80.000	/	/
Програмска цел 5.2: Обезбедување просторни услови за работа на дел од ГО и ЛМС							
Истражување за нерешени просторни прашања на ГО	Со цел да се добие реална слика за фактичката состојба со просторните услови на дел до ГО и ЛМС, ќе се спроведе истражување (онлајн анкета) и ќе се	-Бр на анкети -Бр на учесници на ГО во анкетите -Бр на нерешени просторни прашања	Јануари-април 2024	Општина Делчево	/	/	/

	направи анализа на состојбата						
Обезбедување простор за ГО кои имаат потреба	Обезбедени просторни услови за ГО кои имаат потреба со што директно се влијае на нивното функционирање и зголемено учество во креирање на локалните политики	Бр. на обезбедени простории Бр. на ГО кои добиле простории	Мај-декември 2025	Општина Делчево	200.000	Општина Деллево	/
Програмска цел 5.3 Вклучување најмалку една жена во работата на месните и урбаните заедници							
Организирање средби со жени за информирање за значењето на нивното учество и ангажман во месните и урбаните заедници	Зголемен интерес на жените за нивно учество во работата на месните и урбаните заедници, посебно важно за собирање приоритети на жените и поттикнување на жените за активно учество во носењето локални пролитики/програми /стратегии	-Број на одржани средби во рурални и урбани средини -Бр. на жени учеснички на средбите	Тековна 2024	Општина Делчево ГО	30.000	ЕЛС, Странски донатор	
Формирање нови раководства на месни и урбани заедници , каде членува најмалку по една жена	Вклучени жени во работата на месните и урбаните заедници	Бр. на формирани нови раководства на урбани и месни заедници -бр. на жени вклучени во раководства на месните и урбаните заедници	Тековна 2024	Општина Делчево ГО	20.000	/	/

Стратешка цел 6: **Унапредување на интерниот систем за соработка со ГО**

Проект / Активности	**Очекувани резултати**	**Индикатори**	**Рок**	**Можен имплементатор**	**Буџет**		
					Сума	**Можен извор**	**Коментар**

Програмска цел 6.1. Воспоставување општински регистер на ГО							
Доставување барање за список за регистрирани ГО и спортски здруженија до Централниот регистер на РСМ	Добиен список на регистрирани ГО и спортски здруженија	Број на активни ГО и спортски здруженија	март - 2024	Општина Делчево	/	/	/
Спроведување онлајн анкета до ГО за нивно активно работење и развивање проекти од областа за која се регистрирани	1.Список на активни здруженија 2.Список на регистрирани – неактивни здруженија	1. Број на активни здруженија 2. Број на неактивни здруженија	јуни-2024	Општина Делчево ГО, Спортски здруженија	20.000	/	/
Воспоставување општински регистар на ГО	Донесен документ на активни ГО	Донесен општински регистар на: 1. Активни здруженија 2.Регистрирани но неактивни здруженија	октомври-2024	Општина Делчево ГО, Спортски здруженија	/	/	/
Програмска цел 6.2 Системско и континуирано јакнење на капацитетите на администрацијата на ЕЛС Делчево и ГО							
Креирање програма за јакнење на капацитетите на администрацијата на О.Делчево и ГО	Изготвена програма за јакнење на капацитетите на администрацијата на О.Делчево и ГО	Изготвена програма Бр на предвидени обуки	континуирано	Општина Делчево-Одделение за чоечки ресурси ГО	60.000	ЕЛС	/
Имплементација на најмалку 2 обуки за јакнење на компетенцииите на администрацијата	Обучена администрација на О. Делчево за одредени области од интерес (соработка со ГО, родова еднаквост, подобрен квалитетот на услугите на граѓаните и сл.)	бр на реализирани обуки -бр. на обучени админситративни работници на ЕЛС (м.Ж)	2025-2027	Општина Делчево и ГО	100.000	ЕЛС, странски донатор	/

Област на делување: Услуги

Стратешка цел 7: **Обезбедување постајани и квалитетни услуги на граѓаните**

Проект / Активности	Очекувани резултати	Индикатори	Рок	Можен имплементатор	Буџет		
					Сума	Можен извор	Коментар
Програмска цел 7.1. Создавање услови за развој на услуги за маргинализирани граѓани							
Обезбедување простор за НВО за работа со маргинализирани граѓани	Обезбеден простор	Број на дадени услуги кон маргинализирани граѓани	2024	ЛС И НВОи	100.000	ЕЛС, Странски донатор	/
Промовирање на услугите кон маргинализираните групи	Информирани граѓани од магринализирани групи	Покажан интерес за услугите	2024-2028	ЛС и НВОи	240.000	НВО	/
Креирање протокол и упатства со развиени критериуми за распишување на повик за финансиска подршка за лиценцирање на НВОи	Изработен правилник со конкретни, прецизни и транспарентни услови за повикот	Степен на задоволства на потенцијалните НВОи од изработениот правилник	2024-2028	ЛС и НВОи	40.000	ЕЛС, НВО	/
Финансиска подддршка при лиценцирање на НВОи	Зголемен интерес за лиценцирање на НВОи	Број на лиценцирани НВОи	2024-2028	ЛС	50.000	НВО, странски донатор	/
Обезбедување услуги на нега на стари изнемоштени лица	Грижа и нега на над 50 стари лица здравствени услуги хигиена на димот набавка на намирници	Број на испорачани услуги	2024-2028	ЛС и НВОи	3.000.000	НВО, странски донатор	/
Обезбедување услуги за нега во домот на лица со попреченост, алцхајмер и др	Грижа и нега во домот на најмалку 40 лица со попреченост	Број на испорачани услуги	2024-2028	ЛС и НВОи	3.000.000	НВО, странски донатор	/
Програмска цел 7.2:Креирање стимулативни мерки за НВОи кои ќе се лиценцирани како провајдери за давање услуги							
Распишување повик за финансирање на лиценцирани НВОи	Распишани поивици	Број на заинтересирани НВОи	2024-2028	ЛС и НВОи	120.000	/	/
Обезбедување	Обезбедена	Број на НВОи	2024-2028	ЛС	60.000	ЕЛС	/

менторска поддршка за НВОи за давање лиценцирани услуги	менторска поддршка	корисници на менторска поддршка					
Селекција на заинтересираните НВОи	Селектирани НВОи	Број на НВОи коки ќе се лиценцираат	2024-2028	ЛС и НВОи	20.000	/	/
Програмска цел 7.3:Намалување на процентот на млади-потенцијални зависници на девијантно однесување:							
Обезбедување просторни услови за функционирање младинско советувалиште	Доделен простор за младинско советувалиште	Број на дадени услуги по година на функционирање	2024-2028	ЛС и НВОи	120.000	ЕЛС	/
Промоција на младинско советувалиште	Промовирано советувалште преку социјални медиуми, регионални телевизии, портал „Делчево365“,веб-страница на Општината	Број на посети на објави -број на заинтересирани млади лица	2024-2028	ЛС и НВОи	120.000	НВО	/
Обезбедување финансиска поддршка при вработување стручно лице во советувалиштето од страна на ЛС	Распишан повик за стручно лице Избрено стручно лице за работа во советувалиштето	Број на лица кои се пријавиле за избор на стручно лице	2024-2025	ЛС и НВОи	2.000.000	ЛС, Странски донатор	/
Функционално советувалиште за млади потенцијални зависници	Намален процент на млади зависници на девијантно однесување	Број на корисници на советувалиштето	2024-2028	ЛС и НВОи	1.500.000	/	/

ОБЛАСТ НА ДЕЛУВАЊЕ: ПОДОБРУВАЊЕ НА ЕНЕРГЕТСКАТА ЕФИКАСНОСТ И НАМАЛУВАЊЕ НА ШТЕТНИТЕ ВЛИЈАНИЈА ОД КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ

***Стратешка цел 8:* Субвенционирање за набавка на уреди и соодветна опрема за енергетска ефикасност**

Проект / Активности	**Очекувани резултати**	**Индикатори**	**Рок**	**Можен имплементатор**	**Буџет**		
					Сума	**Можен извор**	**Коментар**
Програмска цел 8.1. Промоција и објаснувања од експерти од областа на енергетската ефикасност преку одржување трибини, работилници, изработка на флаери и друг вид пропаганден материјал.							
Проект „Енергетска ефикасност во Вашиот дом“	Набавени уреди и опрема за енергетска ефикасност	Бројот на купени уреди, минимум 150	Трет квартал на 2024 година	Општината и НВО	400.000	Странски донатор	/
Ангажирање лиценцирани експерти од областа „Енергетска ефикасност во Вашиот дом“	Доближување на проблематиката до корисниците	Број на заинтересирани учесници на трибината/работилницата, минимум 70 лица	2024 година/ втор квартал	НВО	30.000 денари	НВО со Општина	/
Програмска цел 8.2: Креирање програми и апликации за перманентно мотивирање за набавка на енергетско-ефикасни уреди							
„Програма за набавка на енергетско-ефикасни уреди“	Изработена Програма	Програма одобрена од Совет на Општина	Втор квартал на 2024	Општината	30.000,00 денари	Општина	/

***Стратешка цел 9:* Создавање практика за осигурување на имотите од соодветни штети**

Проект / Активности	**Очекувани резултати**	**Индикатори**	**Рок**	**Можен имплементатор**	**Буџет**		
					Сума	**Можен**	**Коментар**

						извор	
Програмска цел 9.1. Едукација на заинтересирани земјоделци и други лица преку одржување работилници и состаноци							
Проект „Осигурајте го својот имот од несакани надворешни влијанија“	Осигурани имоти	Бројот на осигурани имоти, најмалку 60 осигурани имоти	април-мај 2024 година	Осигурителна компанија/ НВО	6.000	Осигурителни компании	/
Ангажирање осигурителна компанија да изврши презентација на услугите кои ги нуди.	Доближување на проблематиката до корисниците	Број на заинтересирани учесници, најмалку по 15 луѓе во секоја месна заедница	февруари /март 2024 година	НВО	6.000	Осигурителни компании	/
Изработка на флаери за осигурување имот и нивна дистрибуција до месните заедници	Мотивирани луѓе за осигурување на имотите	Број на лица што го осигурале имотот, најмалку 60 лица од различни домаќинства	2024-2028	НВО/Општина	120.000	Општина донатор, ИПАРД	/

Стратешка цел 10: **Намалување на интензитетот на загадување**

Проект / Активности	Очекувани резултати	Индикатори	Рок	Можен имплементатор	Буџет		
					Сума	**Можен**	**Коментар**

						извор	
Програмска цел 10.1. Изработка на програма за искористување на обновливи извори на енергија во регионот Пијанец-Малеш							
Изработка на студија за регионот Пијанец-Малеш за можноста за искористување на обновливите извори на енергија	Изработена студија во 2024-2025	Добиени конкретни показатели за регионот Пијанец-Малеш (број на сончеви денови; интензитет на ружа на ветровите)	март 2025 година со показатели од 2024 година	Општината	300.000,00 денари (по 100.000,00 денари од општина)	Буџет на Општините Делчево, Берово и Пехчево	Преку групна јавна набавка „Изработка на студија за регионот Пијанец-Малеш за можноста на искористување обновливите извори на енергија.